

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 14C/50/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116208893
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Tulejová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2019:1116208893.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava v konaní pred samosudkyňou JUDr. Evou Tulejovou, v sporovej veci žalobcov: X. Q. Č., K. XX.XX.XXXX, O. W. XX, XXX XX J., X. A. K., K. XX.XX.XXXX, O. W. XX, XXX XX J., X. K. Č., K. XX.XX.XXXX, O. W. XX, XXX XX J., X. Q. K., K. XX.XX.XXXX, O. W. XX, XXX XX J., I.Č. P. XXX, J. všetci zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s.r.o., Heydukova 12, 811 08 Bratislava, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 1. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 16.900,- Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 2. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 10.000,- Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 3. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 10.000,- Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi v 4. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu vo výške 10.000,- Eur, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. Súd priznáva žalobcom v 1. až 4. rade nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%.

VI. Súd vo zvyšku žalobu zamietá.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia v 1. až 4. rade sa žalobou doručenu súdu dňa 25.4.2016 domáhali ochrany osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy voči žalovanej. Žalobcovia žiadali, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov po 50.000,- Eur.

2. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 20.7.2013 v čase o 22.25 hod. došlo na ceste I/51 k dopravnej nehode na tom základe, že vodič X. Š., K.. XX.X.XXXX, O. P. XXXX/XX, XXX XX J. (Ď. J. ". Š.) viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, A.: J. - XXXXX v smere od obce Horša do obce Kmeťovce, pričom v kilometri 228,29 v klesaní, sa rozhodol predísť osobné motorové vozidlo zn. Ford KA, A.Č.: J. - XXXCT, ktoré riadil vodič K. Č.. Pri predchádzaní X. Š. spozoroval oproti idúce vozidlá a usúdil, že predchádzajúci manéver nestihne ukončiť, preto strhol vedenie vozidla späť do pravého jazdného pruhu, pričom v dôsledku tejto nesprávnej techniky jazdy, vysokej rýchlosti a nedostatočnému venovaniu sa riadeniu vozidla došlo k zrážke medzi prednou časťou ním vedeného vozidla a zadnou časťou vozidla zn. Ford KA, A.: J. - XXXCT, ktoré viedol vodič K.. Č.. V dôsledku nárazu bolo vozidlo, ktoré riadil K.. Č. vymrštené

v šmyku vpravo mimo cestu, kde sa niekoľkokrát prevrátilo a zastalo stáť v poli v smere svojej jazdy. Pri dopravnej nehode utrpel K. Č. závažné poranenia hlavy, ktorým dňa 26.10.2013 podľahol. Vznik úrazu bol riadne nahlásený poisťovateľovi Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.

3. Žalobcovia na preukázanie svojho nároku predložili dôkazy a to : trestný rozkaz OS Levice zo dňa 6.3.2015, sp. zn. 3T/19/2015 a úmrtný list zo dňa 28.10.2013.

Žalobcovia pasívna vecná legitímácia žalovaného opieral o ust. § a § 4 ods. 2 písm. a) zákona Č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon Č. 381/2001 Z.z.") a ust. § 15 ods. 1 zák. 381/2001 Z.z. Poukázali na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len "SD EÚ") zo dňa 24.10.2013, sp. zn. C-22/12. V identifikovanom rozhodnutí SD EÚ judikoval, že „, poistenie; zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej." V zmysle čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie judikatúra SD EÚ dvora zaväzuje slovenské súdy, ako aj ostatné štátne orgány. Právny názor Súdneho dvora vyslovený v predložennom rozhodnutí je preto nevyhnutné aplikovať aj na predmetné sporové konanie.

4. Ďalej uviedli, že podľa správy zo Slovenskej kancelárie poisťovateľov, bolo osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, A.B.: J. - XXXXX poistené v čase dopravnej nehody, t.j. ku dňu 20.7.2013 poisťovateľom Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. (č. poistnej zmluvy XXXXXXXXXXX/XXXXX), čím je založená pasívna vecná legitímácia žalovaného.

5. Žalobcovia na preukázanie svojich tvrdení predložili dôkazy a to : rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013, sp. zn. C-22/12 a potvrdenie o poisťovateľovi OMV zn. Škoda Fabia, A.: J. - XXXXX (www.skp.sk).

6. Žalobcovia si uplatnili žalobou náhradu nemajetkovej ujmy podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR §11 ,13 Občianskeho zákonníka.

7. Žalobcovia v žalobe uviedli na preukázanie intenzity a charakteru citových väzieb medzi nimi a synom (bratom) K., že ich vzájomný emocionálny vzťah bol plný lásky, podpory, priateľstva a vzájomného porozumenia. Nebohý K. bol v očiach žalobcov milým, starostlivým, láskavým, priateľským a ohľaduplným mladým človekom, ktorý bol vždy pozitívne naladený a svoju energiu a radosť zo života rozdával všade okolo seba. Žalobkyňa v I. rade mala so zosnulým synom K. veľmi blízky vzťah. K. si totiž uvedomoval, že jeho matka je silná žena, ktorá po smrti svojho manžela zostala na všetko sama, no napriek tomu sa všemožnými spôsobmi snažila im vykompenzovať stratu otca a zabezpečiť ich po materiálnej ale hlavne emocionálnej stránke. K. jej za to prejavoval patričnú vďaku, úctu a lásku. Každý deň, keď prišiel domov ju pobožkal a vždy si našiel čas, aby sa s ňou porozprával. Pre žalobkyňu v III. rade bol K. jej milovaným starším bratom, ktorý ju vždy chránil a bol jej oporou v každej situácii. Ako na mladšiu sestru na ňu vždy dával pozor a ona vedela, že keď je K. v jej prítomnosti je v absolútnom bezpečí. Od malička spolu trávili všetok čas. Navštevovali spolu základnú aj strednú školu, mali spoločných kamarátov, s ktorými chodili na rôzne stanovačky, výlety aj diskotéky. So žalobcom v IV. rade mal takisto veľmi blízky súrodenecký vzťah. Plánovali spoločnú kúpu auta a brigádu v zahraničí. To boli ich celoživotné sny a pri každej príležitosti o týchto snoch spoločne fantazirovali. Všetci žalobcovia žili v spoločnej domácnosti v dôsledku čoho sa rozhodli zrealizovať veľkú rekonštrukciu bytu. Každý z nich mal veľa nápadov, o ktorých stále hovorili a vylepšovali ich.

8. Žalobcovia tvrdili, že smrť K. nepriaznivo poznačila životy žalobcov. Zdôraznili, že neprejde deň, aby si nespomenuli na jeho usmiatu tvár, spoločne prežité chvíle a spoločné plány do budúcnosti. Žalobcovia si žiaľ uvedomujú, že spoločné sny a plány sú nenávratne preč a ich milovaný brat (syn) už nikdy nebude súčasťou ich rodiny. Trhá im srdce, keď si uvedomia, že sa už nikdy nebudú môcť s Norbertom porozprávať, tešiť sa z jeho životných úspechov a zažiť s ním ďalšie neopakovateľné zážitky. Žalobkyňa v I. rade prežíva ako matka K. neopísateľný žiaľ, v dôsledku čoho sa u nej prejavujú psychické problémy, ako je stav úzkosti, nespavosť, pocity smútku a neopísateľnej straty. Často sa jej stáva, že sa ide pozrieť do jeho izby, pričom dúfa, že ho tam nájde sedieť a všetko bude tak ako predtým.

9. Žalobcovia v 2. až 4. rade stále nemôžu uveriť, že ich milovaný brat už nie je medzi nimi a už nikdy nebudú môcť spolu s ním zrealizovať ich spoločné životné plány, alebo len tak sa s ním porozprávať, zasmiať, zísť na spoločné miesta. Tvrdili v žalobe, že zavinené úmrtie syna (brata) poznačilo žalobcov po psychickej stránke na celý život. Neustále spomienky na optimistického K. negatívne vplyvajú na ich duševný stav. Zastávali názor, že smrťou K. došlo k výraznému zásahu do psychickej integrity žalobcov, zle spia, trpia stavmi úzkosti, nedokážu sa na nijakú aktivitu dostatočne sústrediť. Je nesporné, že zo života žalobcov sa vytratilo nadšenie a entuziazmus, ktorý im K. prinášal. Každý deň musia myslieť na milovaného syna a brata, pričom sa nedokážu zmieriť s realitou a vysporiadať s otázkou "prečo sa to muselo stať práve jemu?". Pri spomienkach na neho si veľakrát poplačú. Úmrtím K. spôsobilo v srdciach žalobcov neprekonateľný smútok a nenahraditeľnú stratu, s ktorými sa nikdy nebudú vedieť vyrovnáť.

10. Na preukázanie svojich tvrdení žalobcovia preukazujú dôkazy a to : výzva na plnenie zo dňa 4.4.2016 a oznámenie o likvidácii poisťnej udalosti zo dňa 11.4.2016.

11. Žalobcovia v podaní zo dňa 3.5.2017 (replike) poukázali na aktuálnu rozhodovaciu prax súdov a uviedli, že právne závery v rozhodnutiach 4Cdo/168/2009 a 3Cdo/301/2012 sú vzhľadom na súčasnú aktuálnu judikatúru prekonané a poukázali na rozhodnutia Ústavného sud SR III.ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016 ako aj zo dňa 17.8.2016, I. ÚS 474/2016 zo dňa 16.12.2015 a III.ÚS 646/2015 zo dňa 29.4.2015, I.ÚS 206/2015. Súčasne poukázal aj na to, že po rozhodnutí vo veci Haasová sa väčšina krajských súdov priklonila ku krytiu nemajetkovej ujmy pre pozostalých z PZP a poukázal na rozhodnutia (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/67/2012, rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/116/2013, sp. zn. 10Co/566/2015 a sp. zn. 24Co/368/2015, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/459/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014, rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/295/2014 a sp. zn. 5Co/287/2015 a rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/145/2014 a sp. zn. 21Co/60/2015).

12. Žalovaná v písomnom stanovisku zo dňa 18.10.2016 uviedla, že nárok žalobcov neuznáva a žiadala žalobu zamietnuť z nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej. Ďalej uviedla, že eviduje poisťnú udalosť pri ktorej došlo k úmrtiu K. Č. na základe oznámenia zo dňa 23.7.2013 pod č. XXXXXXXXXXXX. Rozhodnutie európskeho súdneho dvora vo výroku, na ktoré žalobcovia odkazujú však neuvádza, že povinné zmluvné poistenie "kryje" aj nároky pozostalých, ale iba to, že toto poistenie "má pokrývať" aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo. Európsky súdny dvor v danom cit. rozhodnutí nekonštatoval, že ust. § 4 ods. 2 písm. a) z.č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení a u t. § 11 a nasl. a 420 OZ je v rozpore s právom Európskej únie. Skutočnosť, že predmetom poisťného krytia zákonom č. 381/2001 Z.z. nie je nemajetková ujma potvrdil aj Najvyšší úd Slovenskej republiky v uznesení, sp.zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20. apríla 2011.

13. Ďalej poukázala na to, že dovolací súd nevyhľadal dôvod na odlišný výklad § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. ani po Holingovej. Právna veta tohto rozsudku jednoznačne konštatuje, že "Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (ďalej len "Prvá smernica"), článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 (ďalej len "Druhá smernica") a článok 1 prvý oddiel tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 (ďalej len "Tretia smernica") sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Tvrdila, že SD v rozsudku nevyslovil, či v rámci posudzovanej vnútroštátnej právnej úpravy poisťného krytia povinného zmluvného poistenia je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ale nie. Preto ani nijakým spôsobom nespochybnil závery doterajšej judikatúry aplikujúcej vnútroštátne právo, v zmysle ktorej takáto náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do povinného zmluvného poistenia. Súd iba uviedol, ako by mala úprava tejto otázky vo vnútroštátnom práve v súlade s komunitárnou úpravou vyzeráť. Z § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba "škodu na zdraví, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do "osobnostných práv Občiansky zákonník striktné od seba odlišuje (viď § 13 ods. 2 a § 16 a § 444), pričom v uvedenom

rozsudku SD nebolo konštatované, že by toto ustanovenie bolo v rozpore s niektorou zo smerníc upravujúcich poistenie zodpovednosti motorových vozidiel. Keďže slovenské právo neupravuje takúto náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej obetiam usmrteným pri dopravných nehodách v rámci úpravy zodpovednosti poisteného za škodu, nie je potrebné, aby tento nárok bol v zmysle rozsudku zahrnutý v poistnom krytí z povinného zmluvného poistenia. "

14. Žalovaná na preukázanie svojich tvrdení predložila dôkazy a to : vyjadrenie MF SR k zákonu 381/2001Zz. ako tvorcu a gestora zákona a rozsudok NS SR 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.11.2016.

15. Žalovaná v podaní zo dňa 6.9.2017 naďalej zotrvala na argumentácii, že na strane žalovanej je nedostatok pasívnej legitímácie. Súčasne poukázala na rozhodnutia súdov, napr. aktuálne rozhodnutia Krajského súdu Prešov č. k. 12Co 89/2013 zo dňa 26.06.2014, rozhodnutie Krajského súdu Prešov č.k. 11Co60/2014-444 zo dňa 14.04.2015 a č. k. 3Co 99/2014 zo dňa 22.12.2015, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co39/20 12-11 zo dňa 06.03.2012 14.6.2016, rozsudok KS Žilina č. k. 5 Co141/2011 a 7Co 161/2016 zo dňa 29.6.2016. Žalovaná k argumentácii žalobcov, v zmysle ktorej poukazujú na právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v uznesení III. ÚS 666/2015 žalovaná uviedla, že Ústavný súd SR rozhoduje o sťažnostiach či už fyzických, alebo právnických osôb na porušenie ich ústavných práv a tak ako to vyplýva aj z Uznesenia III.ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016 Ústavný súd SR rozhodoval výlučne o sťažnosti obchodnej spoločnosti Kooperatíva poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok a práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie. Tvrdila, že ani žalobcami označené uznesenie zásadným spôsobom nemôžu meniť interpretáciu a aplikáciu príslušných platných právnych predpisov. Žalovaná naďalej trvala na argumentácii, že v zmysle rozhodnutia NS SR č. k. 4Cdo 168/2009 „chráneným predmetom za poškodenie, ktorého má poisťovateľ plniť za poisteného poškodenému, ak v zmluve nie je dojednané inak, nie je teda zásah do súkromia, ktorého súčasťou je aj rodinný život. Vnútroštátna právna úprava, ktorá je pre súd pri rozhodovaní záväzná jednoznačne a bez pochyb určuje, aké nároky sú z povinného zmluvného poistenia kryté (ust. § 4 PZP). Aj z výkladu zákona o PZP ako celku je zrejmé, že nemajetková ujma pozostalých nie je uvedeným poistením krytá z dôvodu, že vnútroštátno právo v rámci náhrady škody nepriznáva takýto nárok. Vychádzajúc z uvedeného, sme toho názoru, že ani eurokonformným výkladom nie je možné dospieť k záveru, že nemajetková ujma v zmysle ust. § 11- 13 OZ je krytá z PZP, nakoľko zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem, ktorý by v tomto prípade znamenal pripísanie náhrady škody poisťovateľovi v rozpore s tým, čo stanovuje vnútroštátna norma (bod 109 vo veci C 22/12 Haasova).

16. Naďalej poukázala na rozsudok NS SR zo dňa 31.03.2016, č. k. 3Cdo301/2012 z ktorého vyplýva, že nemajetková ujma nie je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla v zmysle zák. 381/2001 Z.z. a súd nemôže o uplatnenom nároku rozhodnúť podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR priamou aplikáciou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103 Ex zo dňa 16.9.2009 v spojení s rozhodovacou činnosťou SD.

17. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov v 1. až 4. rade a listinnými dôkazmi a to trestným rozkazom Okresného súdu v Leviciach sp. zn. 3T 19/2015 zo dňa 6.3.2015, úmrtným listom Norberta Čerbu zosnulého dňa 26.10.2013, výzvou na plnenie zo dňa 4.4.2016, odpoveďou žalovanej zo dňa 11.4.2016, oznámenie žalovanej o poskytnutí poistného plnenia náhrady škody náklady na pohrebné zo dňa 22.4.2014 a zistil nasledovný skutkový stav veci:

Žalobkyňa v 1. rade vo výpovedi na pojednávaní dňa 27.2.2019 uviedla, že od roku 1999 je vdovou, pričom manžel jej zomrel, keď bola na materskej dovolenke. Má 4 deti. Norbert Čerba bol 3. synom v poradí, keď zomrel mal 20 rokov, bol vyučený automechanikom. Prvé dve deti má z prvého manželstva. Keď jej manžel zomrel, musela ísť pracovať a museli sa všetci snažiť v rodine, aby prežili. Ďalej uviedla, že bola samoživiteľka, deti učila k zodpovednosti, všetko konzultovali spolu, vysvetľovala im, na čo v rodine majú a na čo nemajú. Staršie deti vždy brigádovali a pomáhali mladším, keď niečo chceli, tak si na to sami zarobili vždy a ja matka mala mobil posledná z rodiny. V dôsledku tejto dopravnej nehody syn Norbert utrpel úraz hlavy, bol mesiac v nemocnici v Nitre, neskôr ho previezli do B. Bystrice do nemocnice, kde bol operovaný na neurochirurgii. Išlo o bdelú kómu. Dodala, že týmto úrazom sa jej veľmi zmenil život ako matke, pretože na syna bola veľmi naviazaná, bol veľmi zodpovedný, pomáhal. Následky v dôsledku vážneho úrazu syna sa skončili smrťou a to ju veľmi zoberalo. On vyrastal s Nikoletou, medzi súrodencami bol 11 mesiacov rozdiel, boli ako dvojičky. Mali veľmi dobrý vzťah a mali

aj spoločné plány do budúcnosti. Uviedla, že i v domácnosti boli stanovené pravidlá tak, že každý kto zarábala, prispieval 100,- Eur mesačne na domácnosť a ona sa ako matka o všetko starala. V domácnosti jej veľmi chýba, pretože pomáhal v domácnosti, bol poriadkumilovný, vysával, umýval riad a snažil sa udržiavať domácnosť, keď sme my robili na smeny.

18. Žalobkyňa v 2. rade na pojednávaní zo dňa 10.4.2019 uviedla, že s bratom som mala dobrý vzťah, je o 7 rokov staršia. K spolupatričnosti a k brigáde nás viedla naša mama a učila nás zodpovednosti. Vyrastali sme s mamou sami spolu so súrodencami, aj keď sme veľa toho nemali, tak boli sme radi, že sme spolu a mali sme sa radi. Vzájomne sme si pomáhali, rešpektovali sme sa a od kedy som brigádovala, som prispievala finančne do domácnosti cca 100,- Eur. Keďže ja som bola staršia, pokiaľ ma moji mladší súrodenci požiadali o nejaký finančný prostriedok, 2,- Eur, 5,- Eur, vždy som sa im snažila dať. Naša mama nás učila spolupatričnosti. V čase, keď sa stala nehoda, tak ja som bola v práci a hneď som volala mame, potom som išla za ňou do práce, ale už sme videli, ako brata odvážajú vrtuľníkom do nemocnice. Brat bol v kóme, mal veľmi vážny stav, pomliaždenie mozgu a preto ho nebolo možné už ani operovať. Veľmi nám chýba. Žili sme spolu v byte štyria súrodenci a matka. V dôsledku nehody, ktorá sa stala bratovi, sme prežívali veľmi ťažké chvíle v rodine, s ktorými sa doteraz neviem vyrovať. Utrpela som stratu milovaného brata a dá sa povedať, že nám chýba. Brat bol priateľský, usmievavý a také slnko v rodine, chýba nám. Stratou brata sa neviem vyrovať, je to veľmi ťažké a chýba celej rodine.

19. Z výpovede žalobkyne v 3. rade vyplýva, že je sestrou Norberta a medzi nami je 11 mesačný rozdiel. Spolu chodili na ZŠ, na SOU odbor automechanik. Keď sa nehoda stala dňa 20.07.2013 pri ktorej došlo ku nehode i a brat utrpel úraz hlavy, ktorá napokon skončila smrťou. Veľmi ťažko som to niesla, pretože sme boli naučení vždy byť spolu, mali sme spoločné plány, chceli sme sa postarať o mamu, aby im bolo lepšie. Vyrastali spolu, mali medzi sebou dôveru, boli sme na seba naviazaní. Keď sa toto stalo, bola som v maturitnom ročníku a veľmi ťažko som to celé prežívala. Vždy keď som mohla a učenie mi to dovoľovalo, išla som do nemocnice za ním. Stratou berie veľmi ťažko. Stratou brata som došla jednak o spoločnosť v izbe, spolu sme chodili aj na zábavy ku starkej a dosť to vnímam ťažko, že už tu nie je.

20. Žalobca v 4. rade na pojednávaní uviedol, že je najstarší zo súrodencov, skončil som učňovku murár a hneď som sa zamestnal. Keď som mal 18 rokov hneď po ukončení školy som odišiel z domu, od 18 rokov pracujem prevažne v cudzine, zo začiatku som sa vracal na týždňovky domov, neskôr som žil v Čechách a finančne pomáhal mame. Posielal som jej mesačne cca 2.000 - CZK, aby mali na prílepšenie. Niekedy sa stalo, že súrodenci došli za ním do Brna a ja som si naplánoval cestu a išiel som potom naspäť s nimi do Levíc domov. Mladší brat Norbert sa tešil, že mu vybavím prácu vonku, mal som s ním veľmi dobrý vzťah. Všetci sme žili v jednej domácnosti a bolo to veľmi zdravé rodinné prostredie. To, čo sa stalo nás veľmi zarmútilo. Mal záujem, aby so mnou pracoval, aby si zarobil nejaké peniaze, avšak došlo k nehode, ktorá sa dotkla nás všetkých. S bratom trávil čas, bol taký srandista, vedel ich vždy rozveseliť. Stratou brata som mal smútok a už nebude v rodine ten, kto nás vždy vedel rozveseliť. V rodine sme držali spolu a mali sme sa radi.

21. Z úmrtného listu 557/2012, zväzok 40, ročník 2013 vydaného matričným úradom mesto Levice mal súd preukázané, že Norbert Čerba, narodený 8.5.1993 dňa 26.10.2013 zomrel.

22. Z trestného rozkazu Okresného súdu v Leviciach sú. zn. 3T 19/2015 vydaného dňa 6.3.2015 súd zistil, že Jakub Štefanča bol uznaný vinným pre prečin usmrtenia podľa ust. § 149 ods. 1, ods.2 písm. a Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví na 2 roky s podmienenečne a bola mu určená skúšobná doba v trvaní 2 roky a 6 mesiacov. Súčasne mu bol uložený trest viesť vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na dobu 5 rokov a 6 mesiacov. K skutku došlo tak, že obvinený dňa 20.07.2013 o 22.25 hodine viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fábria, EČ: LV-163 DI, ktorého vlastníkom je Volkswagen finančné služby Slovensko s.r.o. Bratislava a držiteľom je Mária Štefančová, po ceste I/51 v smere od obce Horša do obce Kmeťovce, okres Levice, v kilometri 228,29 v klesaní sa rozhodol predísť vozidlo Ford Ka, EČ: LV 058 CT, ktoré viedol vodič poškodený Norbert Čerba, pri predchádzaní obvinený spozoroval oproti idúce vozidlá a usúdil, že predchádzajúci manéver nestihne uskutočniť preto strhol vedenie vozidla späť do pravého jazdného pruhu, pričom v dôsledku tejto nesprávnej techniky jazdy, vysokej rýchlosti a nedostatočnému venovaniu riadeniu vozidla došlo k zrážke medzi prednou časťou ním vedeného vozidla a zadnou časťou predchádzaného vozidla Ford Ka, v dôsledku nárazu bolo vozidlo

značky Ford Ka vymrštené v šmyku vpravo mimo cestu, kde sa niekoľkokrát prevrátilo a zostalo stáť v poli v smere svojej jazdy, pri dopravnej nehode došlo vo vozidle značky Škoda Fabia k zraneniu spolujazdca Nikolasa Andrášika, ktorý utrpel ľahké zranenia a to podvrtnutie krčnej a hrudnej chrbtice a zmliaždenie hrudnej kosti, ktoré si vyžiadali liečenie spojené s práceneschopnosťou v trvaní 8 dní, vodič vozidla Ford Ka Norbert Čerba utrpel ťažké zranenia a to poranenie hlavy s krvácaním do mozgu, asfíxiou mozgu s následkom coma vigilc, následkom komplikácii primárneho ochorenia vzniknutých v poúrazovom období a dôsledkom sčtikémie z decubitov a zápalu pľúc sa jeho stav výrazne zhoršil, v dôsledku čoho poškodený dňa 26.10.2013 zomrel, spolujazdci vo vozidle Ford Da Martin Kišš utrpel ľahké zranenia a to pomliaždenie hlavy, tržno zmliaždenú ranu obočia vpravo, tržnú ranu pravej ruky, zmliaždenie hrudnej chrbtice, vyžadujúce si liečenie spojené s práceneschopnosťou v trvaní 14 dní a poškodená Kristína Bátovská utrpela zranenia - otras mozgu, podvrtnutie krčnej chrbtice, zmliaždenie hrudnej chrbtice, zmliaždenie hrudnej kosti, tržné rany) kolena vpravo, vyžadujúce si liečenie spojené s práceneschopnosťou v trvaní 4 týždne, obvinený bol po nehode o 22.53 hodine podrobený dychovej skúške na alkohol s negatívnym výsledkom.

23. Žalobcovia v 1. až 4. rade vyzvali žalovanú dňa 4.4.2016 na poskytnutie plnenia z titulu nemajetkovej ujmy z dôvodu úmrtia Norberta Čerbu narodeného 8.5.1993. Žalovaná im listom zo dňa 11.4.2016 oznámila, že nie je oprávnená na poskytnutie daného plnenia. Poukázala na to, že nároky z PZP sa týkajú plnenia za škodu vzniknutú prevádzkou motorového vozidla a preto sa nevzťahujú nároky, ktoré uplatňujú žalobcovia na iné nároky, ktoré takýto charakter nemajú.

24. Súd zistil z oznámenia žalovanej zo dňa 22.4.2014 o poistnom plnení, že žalobcom plnila náhradu škody za pohrebné náklady vo výške 229,53 Eur a plnenie bolo adresované spoločnosti MITORA s.r.o. podľa ust. § 101 ods. 4 zák. 461/2003Z.z o sociálnom poistení.

25. Tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „poistenie zodpovednosti“) a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len „kancelária“). / § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla /.

26. Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20150401>> alebo poisťovateľ neoprávnené odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnené krátil poskytnuté poistné plnenie,

d) ušlého zisku.

/ § 4 ods. 1,2 zákona č. 381/2001 Z.z. povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla /.

27. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy /§ 11 Občianskeho zákonníka /.

28. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezдалo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. /§ 13 ods.1, 2, 3 Občianskeho zákonníka /.

29. Pri škode na zdraví sa jednorazové odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. / § 444 Občianskeho zákonníka /.

30. Vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke, dbať na zvýšenú opatrnosť voči cyklistom a chodcom, najmä deťom, osobám so zdravotným postihnutím, osobitne voči osobám, ktoré používajú bielu palicu, a starým osobám, / § 4 ods. 1 písm. c, e zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke /.

31. Dopravná nehoda je udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej súvislosti s premávkou vozidla a pri ktorej sa usmrť alebo zraní osoba, / § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke /.

32. Poškodeným osoba, ktorej bola v dôsledku trestného činu spôsobená ujma na zdraví; ak táto osoba v dôsledku tohto činu zomrela (ďalej len „zomretý“), pozostalý manžel po zomretom a pozostalé dieťa po zomretom, a ak ich niet, pozostalý rodič po zomretom, a ak ho niet, osoba, ku ktorej mal zomretý vyživovaciu povinnosť, / § 2 písm. a) zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi.

33. Celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy. / § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi /.

34. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov v 1. až 4. rade rade je čiastočne dôvodná. V konaní bolo nesporné, že nehodu zavinil vodič Jakub Štefanča a tieto skutočnosti vyplývajú z Trestného rozkazu v konaní 5T 19/2015 vydaného Okresným súdom Bratislava I zo dňa 6.3.2015. V dôsledku nehody vodič vozidla Ford Ka Norbert Čerba utrpel ťažké zranenia a to poranenie hlavy s krvácaním do mozgu, asfíxiou mozgu s následkom coma vigilc, následkom komplikácii primárneho ochorenia vzniknutých v poúrazovom období a dôsledkom scptikémie z decubitov a zápalu pľúc sa jeho stav výrazne zhoršil, v dôsledku čoho poškodený dňa 26.10.2013 zomrel.

35. Žalovaná v konaní namietala, že nie je ako poisťovňa v spore pasívne legitimovaná a súd sa s námietkou nedostatku pasívnej legitimácie nestotožnil pretože otázka pasívnej legitimácie je už právne vyriešená aktuálnou judikatúrou. Súd však vyhodnotil námietku žalovanej týkajúcu sa nedostatku pasívnej legitimácie ako nedôvodnú a v tomto smere poukazuje na rozhodnutie rozsudok NS SR z 31.7.2017 sp. zn. 6 Mcdo 1/2016 vydané aj v Zbierke stanovísk NS SR rozhodnutia vo veciach občianskoprávných 8/2018 pod č. 61. Z uvedeného vyplýva, že škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná a toto sa vzťahuje na daní prípad.

36. Žalovaná je poisťovňou, v ktorej bolo povinne zmluvne poistené motorové vozidlo v dôsledku prevádzky ktorého došlo k usmrteniu Norberta Čerbu narodeného 8.5.1993. Jeho pasívna vecná legitimácia vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. Súd zastáva názor, že právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 4 Cdo 168/2009 zo dňa 20.4.2011 bol prekonaný rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-22/12 z 24.10.2013 a C-277/12 zo dňa 24.10.2013, podľa ktorých poisťovňa je pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú uplatňujú pozostalí po obeti dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.

37. Súd pri ustálení pasívnej vecnej legitimácie žalovaného podrobnejšie poukazuje na procesný postup Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/127/2010, ktorý položil Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálnu otázku, či sa má článok 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v spojení s článkom 3 ods. 1 Smernice 72/166/EHS vykladať tak, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava (akou je právna úprava vyplývajúca z § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. a § 6 [českého] zákona 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, podľa ktorých zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peňažnej forme,

spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, v prípade pozitívnej odpovede položil tiež druhú otázku, či sa majú ustanovenia § 4 ods. 1, § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. vykladať tak, že nebránia tomu, aby vnútroštátny súd v súlade s článkom 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232/EHS zo 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v spojení s článkom 3 ods. 1 Smernice 72/166/EHS priznal nárok na nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla ako poškodeným aj v peňažnej forme.

38. Súdny dvor Európskej únie o položenej prejudiciálnej otázke rozhodol rozsudkom C-22/12 zo dňa 24.10.2013 tak, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinností poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (ďalej len "motorové smernice") sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor sa v citovanom rozsudku riadil úvahami vyjadrenými najmä v odsekoch 44-58, podľa ktorých článok 1 druhej smernice s cieľom znížiť rozdiely medzi právnymi predpismi členských štátov týkajúcimi sa rozsahu povinnosti krytia poistením stanovil v oblasti zodpovednosti za škodu povinné krytie škody na majetku, ako aj ujmy na zdraví v určitých sumách. Článok 1 tretej smernice túto povinnosť rozšíril na krytie ujmy na zdraví spôsobenej všetkým cestujúcim okrem vodiča (rozsudok vo veci Ruiz Bernáldez). Členské štáty sú teda povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa ich vnútroštátneho práva, bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami prvej, druhej a tretej smernice. Sloboda členských štátov určiť, aká škoda bude krytá a aké budú podmienky povinného poistenia, bola obmedzená druhou a treťou smernicou tým, že tieto smernice stanovili povinné krytie niektorých škôd v určitých minimálnych sumách. Medzi škodami, ktoré musia byť kryté, sa v súlade s článkom 1 ods. 1 druhej smernice nachádza najmä ujma na zdraví. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice používajú pojem "ujma na zdraví", ako aj pojem "osobná ujma", treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a smernice. V tejto súvislosti treba uviesť, že uvedené pojmy dopĺňajú pojem "škoda na majetku", a pripomenúť, že uvedené ustanovenia a smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, ktorý je uvedený v bode 47 tohto rozsudku, t.j. pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Pokiaľ ide o osoby, ktoré sa môžu domáhať náhrady tejto nemajetkovej ujmy, na jednej strane treba uviesť, že z článku 1 bodu 2 v spojení s článkom 3 ods. 1 prvou vetou prvej smernice vyplýva, že ochrana, ktorá musí byť zaručená podľa tejto smernice, platí pre akúkoľvek osobu, ktorá je podľa vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu oprávnená na náhradu škody spôsobenej motorovými vozidlami. Na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca Únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice. V prejednávanej veci by to tak malo byť, pretože podľa informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, majú pozostalé osoby v súlade s § 11 a 13 českého (aj slovenského) Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. (prijatý ako federálny právny predpis, ktorý je toho času s účinnosťou od 1.1.2014 v ČR už nahradený novým občiansko-právnym kódexom - pozn. súdu) nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia ich blízkej osoby. Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť predložená slovenskou vládou, podľa ktorej tieto ustanovenia patria do tej časti českého i slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti a ktorá je v zmysle

týchto zákonníkov nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova. Keďže totiž zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho súdu v tomto prípade vyplýva z § 11 a 13 českého (zároveň aj slovenského) Občianskeho zákonníka, vznikla na základe dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice. Identický právny záver prijal Súdny dvor Európskej únie aj v rozsudku vo veci C-277/12 z 24.10.2013, v ktorom sa náhrady nemajetkovej ujmy domáhal maloletý syn, ktorého rodičia zomreli pri dopravnej nehode. Následne Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/127/2010 zo dňa 28.10.2013 okrem iného vyslovil, že je chybou zákona, ak je nenáležite transponovaný a ak sa vo vzťahoch obdobných prejednávanej veci rozlišuje medzi škodou a ujmu. Zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom slova zmysle. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je veľmi vysoké a nemá žiadnu logiku obmedzovať poistné plnenie a prenášať ho na plecia osôb, ktoré práve za účelom nepredvídateľných situácií sa museli povinne zmluvne poistiť.

39. Rozsudky Súdneho dvora Európskej únie týkajúce sa prejudiciálnych otázok sú spolu s výkladom alebo posúdením platnosti práva Únie, ktoré sa v ňom nachádzajú, záväzné pre vnútroštátny súd, ktorý podal prejudiciálnu otázku (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Benedetti, 52/76, 3.2.1977, Zb. s. 163, bod 26), ako aj pre súdy, ktoré budú rozhodovať v tej istej veci (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Milch, Fett a Eierkontor, 29/68, 24.6.1969, Zb. s. 165, bod 2). Súdny dvor výkladom únieového ustanovenia objasňuje zmysel a pôsobnosť vykladaného ustanovenia už od okamihu, kedy toto ustanovenie nadobudlo účinnosť. Súdnym dvorom interpretované ustanovenie musia vnútroštátne súdy aplikovať aj na právne vzťahy, ktoré vznikli alebo boli založené pred vynesením prejudiciálneho rozsudku. Prejudiciálny rozsudok teda nemá konštitutívny, ale len deklaratórny charakter a pôsobí ex tunc (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie vo veciach Kempter, C-2/06, 12.2.2008, Zb. s. I-411, bod 35; Kühne a Heitz, C-453/00, 13.1.2004, Zb. s. I-837, bod 21; Blaizot, 24/86, 2.2.1988, Zb. s. 379, bod 27).

40. V tomto kontexte súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 646/2015-30 zo dňa 16.12.2015, ktorý odmietol sťažnosť podanú žalovaným voči rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co 470/2014-190 z 28.5.2015 v skutkovo totožnej veci. Žalovaný v uvedenom konaní namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, z tohtožných dôvodov ako v prejednávanej veci, že uplatnený nárok nie je krytý z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ústavný súd v náleze uviedol, že súdy mali za to, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaným subjektom a priznali poškodeným nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy. Ústavný súd konštatoval, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali právne závery rozsudku krajského súdu, ktoré nielenže mali oporu vo vykonanom dokazovaní, ale boli aj dostatočne a presvedčivo odôvodnené. V zmysle nálezu ÚS SR napadnutý rozsudok krajského súdu nevykazoval znaky svojvôle, jeho odôvodnenie Ústavný súd SR považoval za zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností konkrétneho prípadu. Ústavný súd SR konštatoval, že pre účely posúdenia sťažnostných námietok sa oboznámil nielen s úplným znením rozsudku Súdneho dvora vo veci sp. zn. C-22/12 z 24. októbra 2013, ale aj s návrhmi generálneho advokáta v tejto veci a v obsahovo podobnej veci sp. zn. C-277/12 (Vit?lijs Drozdovs/AAS "Baltikums").

41. V zmysle citovanej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, ktorou je všeobecný súd členského štátu viazaný ako aj v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý je taktiež súd pri svojej rozhodovacej činnosti viazaný je náhrada nemajetkovej ujmy jednou z náhrad krytých povinným zmluvným poistením.

42. V predmetnej právnej veci aplikovateľným vnútroštátnym právom sú zákony č. 381/2001 Z.z., Občiansky zákonník, ako aj výklad tzv. "motorových smerníc" EÚ. Ustanovenia týchto smerníc (a ich jazykové mutácie) považujú za synonymá pojmy "ujma na zdraví", a "osobná ujma" (v anglickom preklade "personal injury"), pričom v tejto súvislosti je potrebné vychádzať zo štruktúry a účelu smernice. Uvedené pojmy dopĺňajú pojem "škoda na majetku" a snažia sa najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, a teda pod pojem ujma na zdraví zaradiť akúkoľvek ujmu, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity osoby, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. Náhrady nemajetkovej ujmy sa pritom okrem obetí škôd môžu domáhať aj ich pozostalí; úniejné právo to nevylučuje. Tento záver nemôže spochybniť ani okolnosť, že ustanovenia týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy patria do tej časti Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti (§ 11 a nasl.), a ktorá je nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu v pravom zmysle slova (§ 415 a nasl.). Zodpovednosť poisteného

za spôsobenie dopravnej nehody a usmrtienie dcéry žalobkyne vznikla na základe dopravnej nehody a má okrem trestnoprávnej aj občianskoprávnu povahu, vplyva aj na poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy pozostalej - žalobkyni po obeti dopravnej nehody.

43. Pri posudzovaní uplatňovaného nároku je potrebné vychádzať z obsahu pojmu "škoda na zdraví" a "odškodňovanie škody (ujmy) na zdraví". Škoda v tomto prípade predstavuje nemajetkovú ujmu v podobe poškodenia zdravia, bolesti a následkov poškodeného zdravia. Ujmou na zdraví sa rozumie aj také závažné poškodenie zdravia, ktoré má za následok smrť. Bolesť predstavuje určité fyzické a psychické útrapy vyvolané náhlou alebo vážnejšou zmenou zdravotného stavu, ktoré vníma len konkrétny človek a ktoré nemusia byť na prvý pohľad badateľné. Bolesť môže byť zmiešanou, ideálnou alebo psychickou ujmou, nie však škodou ako majetkovou ujmou vyjadriteľnou v peniazoch. Bolesť je teda nemajetkovou ujmou. Peniaze nemožno posudzovať ako ekvivalent ujmy na zdraví, ale ako primeranú satisfakciu; funkcia bolestného podľa § 444 OZ alebo náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ nie je reparačná, ale satisfakčná. Určitá miera odlišnosti je pri inštitúte sťaženia spoločenského uplatnenia, pri určení jeho výšky sa berie do úvahy aj strata možnosti vykonávať zárobkovú činnosť, prípade dosahovanie nižšieho zárobku, dôchodku, v obmedzení spoločenského a rodinného života, v prekážkach v uplatnení sa poškodeného v ďalšom živote, no napriek tomu aj pri sťažení spoločenského uplatnenia naďalej prevláda jeho nemajetková zložka.

44. Ujmu vo všeobecnosti možno definovať ako zničenie alebo oslabenie právneho pomeru, a to v neprospech niektorého alebo všetkých subjektov tohto pomeru. K zničeniu právneho pomeru môže prísť aj usmrtením člena rodiny (rodiča, dieťaťa, manžela/manželky), ktorá skutočnosť spôsobí zničenie rodinnoprávneho pomeru, ku ktorému patria osobnostné práva, rodinné vzťahy, prípadne aj vyživovacia povinnosť (napríklad Luby, Š.: Prevencia a zodpovednosť v občianskom práve. I. zväzok. Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava 1958, s. 274, 275, 280, 285-288).

45. S poukazom na vyššie uvedené preto, podľa názoru súdu, za ujmu na zdraví patrí okrem majetkovo vyjadrenej zložky aj náhrada nemajetkovej ujmy ako forma satisfakcie za spôsobenú ujmu. Logicky preto aj na tento prejednávany prípad je aplikovateľný postup podľa § 15 a § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z. z. v spojení s § 13 OZ. Pri usmrtení osoby náhrada majetkovej ujmy (škody) v podobe ušlého zárobku, prípadne v úhrade liečebných nákladov, neprichádza do úvahy, pretože dotknutá osoba zomrela. Rovnako neprichádza do úvahy materiálna nemajetková ujma v podobe bolestného alebo SSÚ.

46. Podľa názoru súdu v prípade usmrtenia osoby majú teda pozostalí právo na náhradu nemateriálnej nemajetkovej ujmy spočívajúcej v trvalých alebo vo veľmi dlho po usmrtení im blízkej osoby trvajúcich útrapách spojených s vedomím jej trvalej straty. Nemateriálna nemajetková ujma sa nedá vyjadriť v peniazoch, preto nemôže ísť o ekvivalentnú náhradu, ale o primeranú satisfakciu poskytovanú vo forme náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 OZ (v spojení s rozsudkami Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-22/12 a C-277/12 citovanými vyššie).

47. Pre úplnosť súd uvádza, že hoci je odškodnenie za bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia zaradené v šiestej časti OZ, svojou podstatou ide o náhradu nemajetkovej ujmy. Na základe tohto záveru neobstojí argument žalovaného, že v šiestej časti OZ (zodpovednosť za škodu a za bezdôvodné obohatenie) je upravená bezvýnimčne len škoda ako majetková ujma a jej náhrada. Práve naopak, v šiestej časti OZ je zakotvená aj náhrada nemajetkovej ujmy, minimálne v ustanovení § 444. Tento argument opätovne podporuje záver o aplikácii § 13 OZ na predmetnú právnu vec.

48. Zákonodarca v ustanovení § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. legislatívnou nedôslednosťou *expressis verbis* nerozlišoval medzi pojmami škoda na majetku, škoda na zdraví a nemajetková ujma, ku ktorej jednoznačne patrí aj nemateriálna nemajetková ujma, čo však nemôže byť vykladané v neprospech žalobkyne. V tejto súvislosti súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 341/07-38 z 01.07.2008, podľa ktorého pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí, od doslovného znenia právneho textu odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy). Samozrejme, že sa súd v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzí interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického

výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 Ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona.

49. Pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov, a že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu ("personal injury") a škodu na majetku.

50. Súd pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom v 1 až 4 rade vychádzal z už vyššie citovaných rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-22/12 z 24.10.2013 a C-277/12 z 24.10.2013, ustanovení § 11 a § 13 OZ a § 4 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., zo zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ako aj z právneho názoru vysloveného v Rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co 67/2012, podľa ktorého povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

51. Žalobcovia v 1. až 4. rade, ktorí sú v konaní na základe vykonaného dokazovania aktívne vecne legitimovanými subjektmi od žalovanej, ktorého pasívnu vecnú legitímáciu mal súd za preukázanú, na základe vyššie uvedenej právnej argumentácie, žiadali titulom nemajetkovej osobnostnej ujmy každý z nich sumu po 50.000,- €. Táto suma sa však súdu javila ako zjavne neprimerane vysoká. Pre úplnosť súd v súvislosti s posúdením primeranosti žalobcami v 1. až 4. rade uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy poukazuje na právnu úpravu v štátoch Európskej únie. Z hľadiska historického, nám najpodobnejšia právna úprava v Rakúsku /obdobne aj v Nemecku/ vyvodila nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy zo všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu, pričom výška konkrétneho nároku je predmetom dokazovania. Tento systém platil aj v Maďarsku do roku 2013. Najvyššie odškodné bolo v Rakúsku priznané na základe rozsudku OGH z 30.10.2003, sp. zn. 2Ob 186/03, kedy išlo o nárok pozostaleho manžela, ktorý pri dopravnej nehode stratil manželku a 3 maloleté deti. Nehodu zavinil vodič nákladného motorového vozidla, ktorý išiel v protismere. OGH priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 65.000,- € titulom jeho ťažkej a trvalej psychickej traumy. Románsky model práva (Belgicko, Francúzsko) je upravený s paušálnymi sumami, v prípade Belgickej právnej úpravy je to v prípade rodiča žijúceho v spoločnej domácnosti s usmrteným dieťaťom vo výške 7.500,- €, rodiča žijúci mimo spoločnej domácnosti 3.750,- €.

52. Pri výške nemajetkovej ujmy v prejednávacom prípade súd musí prihliadať na všetky okolnosti prípadu, vrátane vážnosti, trvania a následkov takejto traumy. Z vykonaného dokazovania skutkovo vzišlo, že nebohý Norbert Čerba, narodený 8.5.1993 bol v čase nehody synom žalobkyne v 1. rade ako aj súrodencom žalobcov v 2. až 4. rade, ktorý bol aktívny a bol komunikatívny. Z výpovede žalobcov vyplýva, že Norbert Čerba býval so žalobcami v 1 až 4. rade v spoločnej domácnosti, podieľal sa na chode domácnosti a podľa ich výpovede si vzájomne pomáhali a rodinne dobre spolunažívali, pretože ich viedla k tomu žalobkyňa ich mama. Z výpovede žalobkyne v 1. rade vyplývalo, že počas života viedla svoje deti zodpovedne k povinnostiam, keďže ich sama vychovávala pretože sa stala vdovou a prešli na ňu všetky povinnosti v súvislosti s výchovou a zabezpečením rodiny. Sama uviedla, že Norbert Čerba bol mladším synom a pochádzal z druhého manželstva, pričom všetci v rodine si spolunažívali a viedla ich spolupatričnosti zodpovednosti tak, aby si vzájomne pomáhali. V konaní bolo preukázané, že vodič Norbert Čerba dopravnú nehodu nezavinil a v dôsledku zranení neskôr zomrel. Tieto skutočnosti sú preukázané aj skutkovým stavom uvedeným v trestnom rozkaze Okresného súdu v Leviciach sp. zn. 3T 19/2015 zo dňa 6.3.2015 a medzi stranami sporu neboli sporné. V dôsledku nehody došlo k strate syna a brata v jednej osobe na ktorého sa dalo spoľahnúť pretože bol zodpovedný a bol také slnko v ich rodine

a vzájomne žalobcovia boli na neho citovo naviazaní a mali plány do budúcnosti spoločné, ktoré sa im už spolu nepodarí zrealizovať. Smrť syna matku veľmi hlboko zasiahla a možno uviesť, že pri otvorení témy ako je smrť syna na pojednávaní sa jej opäť otvorili rany v dôsledku navrhovaných dôkazov a veľmi ťažko o tom hovorila a ťažko psychicky to nesie ako matka, hoci od nehody ubehlo takmer necelých 5 a pol roka rokov a má z toho duševnú traumu. Žalobkyňa ako matka to veľmi ťažko nesie stratu, pretože boli dotknuté ich práva na ich rodinný a súkromný život, ktorý si ako rodina spoločne budovali. Stratili možnosť viesť rodinný a súkromný život, ktorý si spoločne budovali žalobcovia v 1. až 4. rade. Možno uviesť, že aj žalobcovia v 2. až 4. rade mali s bratom Norbertom Čerbom veľmi pekný vzťah, vzájomne si pomáhali, zdieľali spoločne všetky plány ako aj bežný život a rodinný život a trávili spolu veľa času. Ide o nenávratnú ujmu a trauma zo straty syna a brata v jednej osobe a u žalobcov v 1. až 4. rade je strata neodstrániteľná. Zásah do ich osobnostných práv spôsobil vinník dopravnej nehody - vodič Jakub Štefanča s motorovým vozidlom, ktoré bolo poistené u žalovaného. Avšak žalobcovia v 1. až 4. rade nepreukázali, že by smrť ich blízkeho príbuzného zanechala následky fatálneho charakteru, spočívajúce, napríklad v závažnom a neodstrániteľnom zhoršení ich zdravotného stavu, v preukázateľne negatívnej duševnej traume a podobne.

53. Pre účely stanovenia konečnej výšky odškodnenia súd považoval za podstatné aj výsledky trestného konania, keď Okresný súd Levice v trestnom konaní 3T 19/2015 na základe skutkových okolností a dospel k záveru, že jediným vinníkom dopravnej nehody bol Jakub Štefanča a tieto stranami sporu neboli sporné.

54. Zohľadniac všetky vyššie uvedené skutočnosti súd určil výšku nemajetkovej ujmy v prospech žalobcov v 1. až 4. rade s prihliadnutím na právnu úpravu odškodňovania obetí poškodených násilnými trestnými činmi obsiahnutú v zákone č. 251/2006 Z.z., ktorá je stanovená ako 50 násobok minimálnej mzdy. V roku 2013, t. j. v čase dopravnej nehody bola minimálna mzda vo výške 338,- Eur, t.j. maximálna výška odškodnenia pre obeť násilného trestného činu činila sumu 16.900,- Eur.

55. Súd výšku nemajetkovej ujmy ustálil v prípade žalobkyne v 1. rade na sumu 16.900,- Eur a v prípade žalobcov v 2. až 4. rade každému po 10.000,- Eur. Priznaná čiastka sa súdu javí ako primeraná a spravodlivá, zohľadňujúca zistený skutkový a právny stav veci. Vo zvyšnej časti istiny súd žalobný návrh žalobcov ako nedôvodný, zjavne nadhodnotený a neopodstatnený zamietol.

56. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP a priznal žalobcom v 1. až 4. rade náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100% .